

EESTI TANTSUKUNSTI JA
TANTSUHARIDUSE LIIT

ARENGUKAVA 2024-2029

Eesti Tantsukunsti ja Tantsuhariduse Liidu visioon on professionaalne, kvaliteetne ja kõrgelt väärtustatud tantsuvaldkond.

Töötamine tantsu valdkonnas nõuab professionaalsust ning vajab seega ka vastavat taristut, rahastusmudeleid ja tunnustust. Professionaalsust võimaldavad läbimõeldud standardid, koolitamine ja muud arenguvõimalused töökeskkonnas.

ETTL on tantsuvaldkondlik loomeliit, mille roll on seista loovisikute õiguste eest ja pidada valdkonna eestkõnelejana poliitilist dialoogi partneritega. ETTL lähtub oma tegevuses loovisikute ja loomeliitude seadusest ^[1].

Liidu visiooni elluviimiseks teeme strateegilist koostööd riigi ja valdkonnasiseste osapooltega, et tagada tantsukunsti ja tantsuhariduses töötavatele inimestele parim võimalik tegutsemiskeskond.

Alljärgnevalt on kirjas liidu seisukohad, mis on välja töötatud koosloomeprotsessina töögrupis ning vastu võetud üldkoosolekul. Nende seisukohtade riigi ja teiste osapoolteni viimine on ETTL huvikaitse peamine eesmärk, et toetada tantsuvaldkonna väärtustamist, professionaalsust ja kvaliteeti.

¹ Loovisikute ja loomeliitude seadus (2004). <https://www.riigiteataja.ee/akt/104032022007>

SEISUKOHAD

[vastu võetud: 19.04.2024]

1. Seisukoht:

Tantsuvaldkonna süsteemne kaasamine erinevatesse otsustusprotsessidesse ning haridus-, kultuuri- ja sotsiaalvaldkonna poliitika kujundamisse peab toimuma riigi kõikidel erinevatel tasanditel, et tagada tantsu terviklik areng iseseisva valdkonnana.

Olukorra kirjeldus:

- Tants on iseseisev kultuurivaldkond (sh rahvakultuur, liikumisharrastus ja etenduskunstid), kuid riiklikes ja KOV-ide struktuurides ei ole tantsule välja töötatud terviklikku arenguvisioni. Sellest tulenevalt puuduvad KOV-ide ja riigi tasandil valdkonna toimetulekut ja arengut toetavad süsteemsed meetmed.
 - Näiteks: *Rahvakultuuri valdkonnas toetatakse tantsualast rahvakultuuri vaid laulu- ja tantsupeo protsessi (LTP) vaates* ^[2]; *laste ja noorte liikumisharrastuses toetatakse vaid spordivaldkonna treenereid* ^[3]; *Kultuuriministeeriumi Kunstide osakonnas toetatakse etendusasutuste tegevust* ^[4], kuid tantsuloovisikud on sotsiaalsete garantiideta.
 - Suur osa tantsuvaldkonnast jääb olemasolevatest riiklikest meetmetest toetamata.
- Tants on holistiline liikumisharrastus, kus on ühendatud kehaline, vaimne ja sotsiaalne vaade ning soorituslikkuse kõrval on sama oluline protsessipõhine tegevus. Eesti riiklikus haridus-, kultuuri- ja sotsiaalpoliitikas on

² Laulu- ja tantsupeoliikumises osalevate kollektiivide juhendajate tööjõukulu toetuse määramise tingimused ja kord (2021). <https://www.riigiteataja.ee/akt/115012021011>

³ Treeneri tööjõukulu toetuse määramise tingimused, sealhulgas nõuded spordialaliidule, spordiklubile ja spordikoolile ning selle omaosalusele, treeningrühmale ja treenerile, ning toetuse suuruse, jaotamise, tagasimaksmise ja tagasinõudmise kord (2014).

<https://www.riigiteataja.ee/akt/126092017003>

⁴ Munitsipaaletendusasutuste, sihtasutusena tegutsevate munitsipaaletendusasutuste ja eraetendusasutuste tegevustoetus. Kultuuriministeeriumi koduleht (2023).

<https://www.kul.ee/munitsipaaletendusasutuste-sihtasutusena-tegutsevate-munitsipaaletendusasutuste-ja>

tantsuvaldkonna potentsiaal inimese füüsilise ja vaimse tervise hoidmisel ning ühiskonnas sotsiaalse sidususe soodustamisel väheselt rakendatud. Tantsuvaldkond on täna välja jäetud riikikutest tervist edendavatest arenguprogrammidest, sh liikumisharrastuse kontseptsioon ja tegevusplaan [5].

Tantsimine kui liikumisharrastus lähtub kvaliteetse tantsuhuvihariduse põhimõtetest [6] mille eesmärgiks on toetada:

- inimese kujunemist loovaks, avatuks, analüütiliselt mõtlevaks, julgeks, ennastjuhtivaks, vastutustundlikuks ja sotsiaalselt toimetulevaks isiksuseks;
- vaimset, füüsilist, emotsionaalset ja sotsiaalset tervist ning terviseteadlikkust;
- oskust leida positiivseid kogemusi ja rõõmu liikumisest;
- mitmekülgset füüsilist arengut ja treenitust (liikuvusulatus, võhm, tervislik kehakaal ja lihastoonus, koordinatsioon jne);
- individuaalset eneseväljendust ja sotsiaalsete oskuste paranemist;
- ümbritseva elukeskkonna mõistmist ja enda rolli tajumist ühiskonna liikmena;
- professionaalide ja kultuuritarbijate järelkasvu.
- Tantsuvaldkonna esindajad pole aegsasti ja süsteemselt kaasatud riiklike poliitikate kujundamise protsessidesse, mille tõttu jääb tantsuvaldkonna spetsiifika arvestamata.
 - Näiteks: *liikumisharrastuse kontseptsiooni loomise ja tegevusplaani protsess.*
- Puuduvad tantsuvaldkonda kaardistavad ja valdkonna arengut toetavad uuringud.

2. Seisukoht: Tantsuvaldkonnas tegutsevad vabakutselised loovisikud vajavad sotsiaalsete garantiide süsteemi ⁷.

⁵ Kultuuriministeerium (2021). Liikumisharrastuse edendamine. Kontseptsioon. Saadaval <https://kul.ee/sport-ja-liikumine/rahastamine/liikumisharrastus>

⁶ Eesti Tantsuhuvihariduse Liit (2021). Tantsuhuvihariduse põhimõtted. https://tantsuharidus.ee/wp-content/uploads/2021/10/Tantsuhuvihariduse_pohimotted.pdf

⁷ Koppel, K., Masso, M., Arrak, K., Michelson, A. (2021). Vabakutselised loovisikud, nende majandusliku toimetuleku mudelid ja sotsiaalsete garantiide kättesaadavus. Mõttekoda Praxis. https://www.etag.ee/wp-content/uploads/2022/04/KUM-Vabakutseliste_loovisikute_toimetulek_ja_sotsiaalsed_garantiid_v2.pdf

Olukorra kirjeldus:

- Suur osa tantsuvaldkonna vabakutselistest loovisikutest on ilma sotsiaalsete garantiideta, sest töövõimalused on valdavalt omaalgatuslikud ja projektipõhised.
- Tantsuvaldkonnas tegutsevatel vabakutselistel loovisikutel puuduvad võimalused püsivaks erialaseks tööks ja konkurentsivõimeliseks töötasuks, mis tagaks sotsiaalsed garantiid.
- Puuduvad valdkondlikud kokkulepped tantsuprofessionaalide töötasude alammäärade suhtes, mis loob aluse vabakutseliste loovisikute vääriliseks tasustamiseks.

3. Seisukoht:

Kõik liikumiskultuuri ja -harrastust edendavad kutsetunnistusega tantsuspetsialistid väärivad riigi poolt võrdset kohtlemist. Lisaks treeneritele ning laulu- ja tantsupeo protsessis osalevatele tantsuspetsialistidele tuleb rakendada riiklik palgatoetuse süsteem kõikidele kutsega tantsuspetsialistidele.

Olukorra kirjeldus:

- Tantsuspetsialisti kutset antakse välja aastast 2006 eesmärgiga hoida tantsukultuuri jätkusuutlikuna ja arendada selle kvaliteeti. Tantsuspetsialist on loominguiline töötaja, kes õpetamise ja/või tantsuloome kaudu väärtustab tantsukunsti ja -haridust. Tantsuspetsialist arendab tantsutehnikat ja etendamise oskust; loovust ja eneseväljendust; mõtestamise oskust ja kultuuriteadlikkust (SA Kutsekoda, tantsuspetsialisti kutse kirjeldus). Oluline on ka kehalise teadlikkuse, sotsiaalsuse ja eneseväljenduse arendamine. Tantsuspetsialistid toovad lapsi, noori ja täiskasvanuid liikumisharrastuse juurde, edendades seeläbi nende füüsilist ja vaimset tervist.
- Tantsuspetsialisti riiklik palgatoetus soodustab liikumisharrastuse ning tantsukultuuri järjepidevust ja arengut Eestis, kuid täna on sellesse meetmesse kaasatud vaid laulu- ja tantsupeo protsessis osalevad tantsuspetsialistid, kes moodustavad vaid osa tantsuspetsialistidest. See tekitab ebavõrdse olukorra

tantsuspetsialistide seas.

- Kõik liikumiskultuuri valdkonnas tegutsevad kutsega spetsialistid vajavad riigipoolset süsteemset toetust. Nii nagu enne treenerite riikliku palgatoetuse rakendamist oli spordivaldkonnas probleemiks treenerite vähene lepinguline seotus tööandjatega, siis täna on sama probleemi ees laulu- ja tantsupeo protsessis mitte osalevad tantsuspetsialistid. Sellest tulenevalt on suurenev tendents, et head ja kvalifitseeritud tantsuspetsialistid suunduvad teistele erialadele.
- Liikumisharrastuse valdkonnas on väga vähe munitsipaalseid või riiklike töökohti. Tantsuhuviharidust korraldavad peamiselt kolmanda sektori organisatsioonid (ei ole munitsipaaltantsukoole nagu muusika- ja kunstivaldkonnas) ja KOV-de toetused neile on kas väikesed või sageli täiesti olematud. Ilma toetusteta puudub enamikel tantsukoolidel suutlikkus tantsuspetsialistidega töölepinguid sõlmida.
- Tantsuvaldkond vajab kõigi osapoolte võrdset väärtustamist ning arvestavat ja läbimõeldud toetussüsteemi.
- Tantsuspetsialisti kutse riikliku palgatoetuse kalkulatsioon ja vajaduse põhjendused [⁸].

⁸ Miller-Pärnamägi, J. (2021). Tantsuspetsialisti kutse riikliku palgatoetuse kalkulatsioon ja vajaduse põhjendused.
<https://drive.google.com/file/d/1ZlqZrqCnboNDMRe5qHwtDR-VzL6q3Ub-/view>

MÕISTED

Tantsukunst on etenduskunstide valdkonda kuuluv kunstliik, mille sisu luuakse ja edastatakse keha ja liikumise kaudu.

Tantsuharidus on liikumisharrastuse, etenduskunstide ja/või rahvakultuuri valdkonda kuuluv haridustegevus, mille õppesisu on tantsuga seotud.

Liikumisharrastus on teadlik regulaarne kehaline tegevus, mille peamiseks eesmärgiks on tervise ja kehalise vormi säilitamine ja parandamine meeldiva liikumistegevuse kaudu.

[\(„Toitumise ja liikumise õpetajaraamat, II osa Liikumine“\)](#)

Rahvakultuur hõlmab loomingulist ja rahvuslikel traditsioonidel põhinevat harrastus- ja kutselist või professionaalset tegevust, pärimuskultuuri, vaimset kultuuripärandit, rahvapäraste või rahvalike ja paikkondlike kultuuritraditsioonide uurimist, hoidmist, arendamist ja jäädvustamist, kultuurisündmusi ning seltsitegevust, koolitust ja täiendõpet.

<https://kul.ee/kultuurivaartused-ja-digitaalne-kultuuriparand/rahvakultuur>

Etenduskunstid kuuluvad loomemajanduse valdkonda ja on katusmõiste, mis hõlmab kunstiliike, kus loomeprotsessis loodud teos kantakse publikule ette.

Loovisik on loomemajanduses tegutsev isik. Loovisikute ja loomeliitude seaduse kohaselt on loovisik autoriõiguse seaduse tähenduses autor või esitaja, kes tegutseb järgmisel loomealal: arhitektuur; audiovisuaalne kunst; disain; etenduskunst; helikunst; kirjandus; kujutav kunst või stsenograafia.

Tantsuspetsialist on kutsestandardi kohaselt loominguline töötaja, kes õpetamise ja/või tantsuloome kaudu väärtustab ning arendab tantsukunsti ja -haridust. (Kutsekoda)

Tantsuhuviharidus on üks huvihariduse valdkond, mis loob süsteemse tantsuõppe kaudu eeldused elukestva liikumisharjumuse tekkimiseks, isiksuse arenguks ning elu ja tööga toimetulekuks, sisaldab tantsutehnikale, etendamisele, loovusele, eneseväljendusele ja üldkultuurilisele teadlikkusele suunatud õpet. (ETHL)